

Somogyi Károlyné felvétele

A téli fagy rongálásának nyomait még most is érezzük, néhány útszakaszon a javítások vagy felújítások lassítják a forgalmat. A szegedi Izabella-híd aszfaltburkolata annyira megrepedezett, hogy teljes cseréje szükséges. A Közútépítő Vállalat emberei és gépei a megrongált réteg utolsó szakaszát bontják föl, s a jövő héten — ha az idő engedi — új aszfaltburkolatot teritnek, az úttest teljes szélességében

Bajcsy-Zsilinszky-szobor

Születésének 100. évfordulója alkalmából felavatták Budapest, az Engels téren Bajcsy-Zsilinszky Endre szobrát, Györfi Sándor Munkácsy-díjas karcagi szobrászművész alkotását.

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa, Budapesti Bizottsága és Budapest Főváros Tanácsa rendezte pénteki avatónapságon Barcs Sándor országgyűlési képviselő, az Elnöki Tanács tagja emlékeztet Bajcsy-Zsilinszky politikai küzdelmeire s a náciizmus elleni harcára.

A cigányság helyzete

Értekezlet a városi tanácsnál

A városi tanács cigányügyi koordinációs értekezletet tartott Papp Gyula tanácselnök vezetésével tegnap, pénteken délelőtt. A megbeszélésen részt vett Schmidt József, az MSZMP városi bizottságának titkára és Szirtesi Zoltán, az Országos Cigánytanács alelnöke is. A tanácselnök bevezetőjében elmondta, hogy mindegyre segíteni kell a cigányság gyorsabb beilleszkedését. Támogatásra szor

rulnak abban a tekintetben is, hogy ápolhassák kultúrájukat, hagyományait, nyelvüket.

Megtudtuk az értekezleten: hazánkban a cigányság alkotja a legnagyobb lélekszámú, sajátos kultúrával, tradícióval rendelkező csoportot. Fontos társadalompolitikai kérdés a cigányok elmaradottságának felszámolása, felemelkedésük segítése. Jelentős szerepe van az óvodának az iskolára való felkészítésben, a következő lépcsőfok pedig az oktatás, ahol meghatározódik a cigányság jövője.

Szegeden 1500—2000 főre becsülhető a cigánylakosság száma. Dorozsmán, a Cserépes soron és a repülőtér mellett élnek zömében. Legtöbbben a dorozsmai Búza utcában. Megállapították, hogy itt él a cigányság legrosszabb helyzetben lévő rétege, de ehhez sorolhatók a másik két említett területen lakók is.

Jelentős összeget fordított a tanács a cigánycsaládok rendszeres segélyezésére. Tavaly 42-en részesültek — átlagosan 2050 forintot — támogatásban, a gáymhatóság pedig 240 kiskorú segélyezett összesen 216 ezer forint értékben.

A Búza utcai közösség az idén tavasszal vajdát választott, aki eredményesen segít a problémák megoldásában. Hasonlóan választottak vajdát a Cserépes soron és a repülőtérre is.

Újabb lakások építését tervezik, de azon is gondolkodnak a szakemberek, hogy kereset részeket is kialakítsanak. Az elképzelések szerint elsősorban azok kapják a lakásokat, akik anyagiakkal vagy munkájukkal segítik az építést.

A VII. ötéves tervben fokozott figyelmet fordítanak a tanács illetékes osztályai, vállalatok vezetői a cigánylakosság életkörülményeinek javítására.

P. K.

Az első „nonstop” és a második...

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer a Napfény szálló és üdülőközpont (továbbiakban és ismertebb nevén: kemping) területén egy Interturiszt pavilon. Ment, mendegélt az üzlet, de nem volt az igazi. Az igazi az lett volna, ha — a hely jellegéhez igazodva — akkor is nyitva tart, amikor a szállóhálóvendégek érkeznek, és kiderítik: otthon hagyták a borotvahabot. Vagy amikor, utnán indulnak, és az elemző táskát kellene föl-tankolniuk. Afféle, bolti áron áruló és a vendégek igényeire alkalmazkodó üzletre volt tehát szükség, amelyet május elején meg is nyitott két vállalkozó szellemű szegedi házaspár.

Mi ebben a különös? Hát csak az, hogy a kempingbéli bolt lett Szeged első éjjelnappal nyitva tartó, élelmiszereket, kozmetikumokat árusító üzlete. Jó, jó, mondhatnánk most erre az olvasó, de hát, mi szegediek a leg-ritkább esetben vendégeskedünk éjszakára is az üdülőközpontban! Bennünket ugyan nem szolgál ez a folyamatos nyitva tartás! Pedig szolgál, már az első hetek tapasztalatai szerint is. Bizony, majd minden éjjel előfordulnak ott városbéli vendégek is, hiszen aki este hét után érkezik vissza Szegedre, vagy kora hajnalban indul útra, azt a kényszer is ráviszi a kis kerületre. Pláne, ha teje, kenyérré van szüksége...

Tapsolni kell az ötletnek, s gratulálni a gyorsan megvalósult kezdeményezéshez. Meg a párjához is — hiszen június eleje óta társa van a nonstopboltnak, ugyancsak a kempingkerítésen belül. Pontosabban, a Napfény szállójában, annak is a snack bárjában. Kissé más-ként: a földszinti „vendéglátóipari létesítményben”. Szerződéses üzletről, reggelit, ebédet, vacsorát kínál, s főként csoportokat étkeztet

tő étteremről lévén szó, ugyancsak elvárható volt, hogy rugalmasan igazodjék a leghetlelenebb időpontban érkező vendéghez is. Akinek szíve joga, hogy éjjel háromkor topanjon be, netalántán, éhesen, szomjasan. Vagy hajnali négyre kérje a reggelit...

Vállalkozó erre is akadt, talán már az eddiekből is kiderült. S az éjszakai étlap kínálatát bővítsé — másodosztályúak az árak! — az ember kezdi irigyelni a kempingbéli kényelmet a messziről jött vendégtől. Pusztán csak azért, mert a kedvébe járnak. (Talán hamarosan azzal is, hogy a két nonstopüzletre a kerítésen kívül is felhívják az utazók, s a városiakok figyelmét. Hadd érje meg annak, aki nem volt rest kezdeményezni...)

Jómagam azért is irigylem a Napfény-beli üzletembereknek, mert az elhatározásukat rövid idő alatt követte a megvalósítás. S hogy mindjárt egy harmadik példát is mondjak: a régi, meglehetősen vegyes profilú büfé nagy iramban épp most alakítja át a Csongrád Megyei Vendéglátó Vállalat. Harmadosztályú éttermet nyitnak — június 14-én — főként a vékony pénzü diákcsoportokra gondolva. Vagy egy negyedik példával hadd éljek: a fő szezonra „készre fésülük” azt a területet, ahová a csak egy éjszakára sátrat verő, lakókocsit leállító vendégeket irányítják. Hogy a kései helyfoglalással ne zavarják már nyugovóra tért társaikat.

Volna egyébként még egy negyedik hírem is, de arról majd bővebben a szerződéskötés után. Most csak annyit: a tervbe vett új szolgáltatás ugyancsak a Napfény hírére viszi majd el — az országutak hivatásos vándorai révén, az országhatáron túlra.

Ív az évtizedek felett

Hadd kezdjem rendhagyó módon e sorokat: sokat és sokszor irunk, olvasunk és hallunk történelmi tudatunk „fehér foltjairól”. Arról például, hogy eleget tudunk-e, és hogy jól tudjuk-e azt, milyen mély, milyen különleges gyökerei vannak a magyar—szovjet barátságoknak?

1.

Ezek a gyökerek, képletesen szólva, a fiatal szovjet hatalom első, valóban sorsdöntő hónapjaira nyúlnak vissza. Olyan időszak volt ez, amikor korántsem dőlt még el, fennmarad-e a szovjethatalom Oroszországban, avagy az ellenforradalom kerekedik felül. S ami a kapcsolat különlegességét illeti: történelmi tény, hogy az első világháború vérvíatarában Oroszországba került hadifoglyok százezrei közül egyetlen más nemzet fia sem csatlakoztak olyan nagy arányban és olyan magas számban a forradalomhoz, mint éppen a magyarok.

Amikor Kádár János egyik szovjetunióbeli útja alkalmából ellátogatott a kupavnai textilgyárba, ahol a Szovjet—Magyar Baráti Társaság egyik legerősebb üzemi szervezete tevékenykedik, az a Szemjon Birjukov üdvözölte, aki 1918—19-ben Kazán környékén az internacionalisták parancsnoka volt: „Ma, amikor barátságunk erősebb, mint valaha, jólesik visszaemlékezni arra az időre, amikor a magyar és orosz katonák együtt küzdöttek tatár földön a szovjethatalomért, abban a zászolójában, amely Marx Károly nevét viselte, és amelyet Lenin utasítására szerveztem. Nem volt semmi municiónk, sem meleg ruhánk, még élelmiszereink sem volt elegendő, s az sem biztos, hogy mindenki pontosan tudta volna, ki volt Marx Károly. Nem volt más, csak a hitünk a forradalom győzelmében és az igazságban. Ma, amikor erőnk is van az igazsághoz, jó tudni: harcunk nem veszett kárba, orosz és magyar katonák vére nem ömlött hiába Kazán alatt.”

2.

A történelmi ív kezdőpontja ez. Évtizedeken mutat keresztül ez az ív. A Horthy-rendszer nemzetellenességét és szovjetellenességét egymástól elválasztani nem lehet. A Szovjetunió elleni háborúba való bekapcsolódás a Horthy-rendszer uralkodó osztályának legnagyobb bűncselekménye volt a magyar nép ellen. Több mint másfél évtizeddel a felszabadulás után az a szovjet hadvezér, akinek csapatai elsőnek léptek magyar területre, Rogyion Malinovszkij marsall, a 2. Ukrán Front egykori parancsnoka és akkor a Szovjetunió honvédelmi minisztere, ezt mondotta e sorok írójának: „Több mint hat hónapig keményen harcoltunk Magyarország felszabadulásáért. Csak egy példát szeretnék felhozni, annak érzékeltetésére, milyen megfeszített és még a második világháború történetében is párhát ritkítón nehéz csaták voltak ezek: a Magyarország területén harcoló szovjet csapatok megsemmisítették az ellenség 14 hadosztályát és 6 dandárját. További 28 egységnek olyan súlyos veszteséget okoztak, hogy ezek elvesztették létszámuk 50—75 százalékát. A hadsereg, amelynek soraiban születésekor ott voltak az internacionalisták, felszabadító küldetését teljesítve, bizonyította a maga internacionalista jellegét.”

1945. április 4., és azután szeptember 25. Még fél év sem telt el a felszabadító harcok befejezésétől, és még másfél év volt hátra a párizsi béketárgyalásokig, amikor a Szovjetunió — elsőként a nagyhatalmak közül — ismét felvette a diplomáciai viszonyt Magyarországgal. A kommunista párt lapja, a Szabad Nép, vezércikkében így írt: A fegyverszüneti szerződés megkötésétől az ismételt élelmiszer- és üzemanyag-segítségig, a szovjet—magyar kereskedelmi szerződésben számunkra biztosított komoly előnyökig, hadifoglyainknak még a békekötés előtti hazaengedéseig — számos bizonyítékát láttuk annak, hogy a szovjet kormány nem úgy kezel bennünket, mint a tegnapi ellenséget, hanem úgy, mint a mai és a holnapi barátot. Most... a Szovjetunió, a világ egyik

vezető nagyhatalma, jogilag is elismeri a magyar kormányt, mint Magyarország képviselőjét.” 1956-ban ismét szovjet katonák ontották vérüket a magyar nép szocialista vívmányainak megőrzéséért. Barátságunk azóta új történelmi szakaszban, harmonikusan és meghittten fejlődik.

Különösen nagy jelentősége van a két párt viszonyának, a két ország vezetői közötti kapcsolatoknak. Ennek új dimenziói felé mutatott utat az SZKP XXVII. kongresszusa is. Ennek a kongresszusnak az alapfogolata az volt, hogy a szocializmus mindenekelőtt gazdasági teljesítményével gyakorol hatást a világejlődés menetére, s ezen belül a minőségi tényezőnek van különleges szerepe. Nem kerülhette el a figyelmünket, hogy nagyon sok olyan kifejezés, kategória hangzott el a kongresszusi teremben, amely nekünk is nagyon ismerős. Ennek a kongresszusnak tapasztalatai ismételtlen arról győzték meg bennünket, hogy pártjaink között a társadalmi fejlődés és a nemzetközi viszonyok fő kérdéseiben teljes a nézetazonosság, kapcsolatainkat az egymás iránti tisztelet és megértés vezérli. A megoldásra váró gazdasági-társadalmi problémáink alapvetően azonos jellegűek, útkeresésünkben, törekvéseinkben egyre több a közös vonás.

Pártjaink eddig is a megértés szellemében kezelték a sajátos megoldásokat, kölcsönösen tanultunk egymás tapasztalataiból, de mindennek a kongresszus nyomán még jobb lehetnek a feltételei. Ez jutott kifejezésre pártunk főtájkáranak és Mihail Gorbacsovna akkor, a kongresszus idején tartott találkozásánál is. Kádár János akkor nemcsak a szovjet külpolitikának a világ atomfegyver-mentesítésére irányuló nagyszabású kezdeményezéseit biztosította közvéleményünk támogatásáról, hanem nyomatékkal hangoztatta: Mi örülünk annak, és üdvözöljük azt, azokat a folyamatokat, változásokat, amelyeket a XXVII. kongresszus tükröz. Érdekeltek vagyunk abban, hogy a Szovjetunió fejlődése felgyorsuljon, hatékonyabbá váljék, az egész ország minden tekintetben korszerűbbé váljék. Ez következik elveinkből, barátságunkból és szolidaritásunkból: saját nemzeti érdekünk is ez, hiszen ha a Szovjetunióban jól vagy jobban mennek a dolgok, ez nemcsak a szovjet emberek életét könnyíti meg.

3.

A barátság hétköznapi új kérdéseket vetnek fel, amelyekre a kor igényeinek megfelelő válaszok születnek. Hazánk legfőbb energiaszállítója a jövőben is a Szovjetunió lesz, energiaszükségletünknek csaknem a felét innen fedezzük. Népgazdaságunk számára kulcsfontosságú: a már ismert egyezmény szerint, Jamburg üzemelése nyomán, fokozatosan növelve a mennyiséget, 1989-től a Szovjetunióból, a már korábban rögzített tételen felül, húsz esztendőn át évi kétmilliárd köbméter gáz érkezik Magyarországra. Hazánk mind a jamburgi gázvezetékhez, mind a kaszpi-tengeri olaj- és gázlelőhelyek kiaknázásához gépeket, berendezéseket szállít, s a Kaszpi-tenger mellékén a termelésbe és az infrastruktúra kialakításába magyar építők, szakértők kapcsolódnak be, számuk megkétszereződött az ötletet.

Az új együttműködési formák közé tartozik a közvetlen vállalati kooperáció. Erre a legfrissebb példa a babiloniai és a sztavropoliaki megállapodása különféle kutatások, kísérletek végzésére.

Meggyorsítani a tudományos-műszaki fejlődést, eredményeinek gyakorlati alkalmazását, ésszerűbben felhasználni az erőforrásokat — a két ország közös feladata ez, amelyet a fokozott minőségi követelmények diktálnak. E feladatokat teljesíteni úgy lehet, ha minden eddiginél jobban élnek a szocialista nemzetközi munkamegosztás előnyeivel, új formákkal gazdagítják azt. Ez a válasz a kor kihívására, s ez egyszerre szolgálja a magyar és a szovjet érdekeket éppúgy, mint a szocialista közösség egészének érdekeit.

Újabb zöldségexport

A közös piaci országok által június 1-jével feloldott egy hónapos kényszerszünet után tegnap, pénteken újabb jelentős primorszállítmányt indított az NSZK-ba a Szentesi Korai Zöldségtermesztési Rendszer a Hungarofrukt Külkereskedelmi Vállalat üzletkötése alapján. Ez alkalommal három hűtővagont raktak meg összesen 24 tonna fehér özön elnevezésű paprikával

A szentesi Árpád, a szentesi Felszabadulás és a fábiansbestyeni Kinizsi Tsz üvegházai és fóliasátraiban szedték a termést. A paprikákat csomagolás előtt osztályozták mégpedig vállalméret szerint. Ez azt jelenti, hogy a termés felső részének, a paprika „vállának” az átmérője el kell hogy érje legalább az öt centimétert.

A hűtővagokban egyen-

letes, optimális hőmérsékletet tartanak: öt-hat Celsius fokot és így frissen, a legjobb minőségben érkezik meg rendeltetési helyére a zsege primör.

Ugyancsak tegnap, pénteken Ausztriába is indítottak egy hűtővagont, amelyben nagy mennyiségű hegyes erős zöldpaprika, spárga és nagyméretű úgynevezett Góliát paprika utazott a szomszédos államba.

T. B.

Továbbképzés

Pénteken Gyulán, a román kollegiumban megkezdődött a hazai román klubvezetők és TIT-elődök két-napos továbbképzése, amelyet Márk György, a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének főtájkára nyitott meg. A szövetség által első ízben szervezett szakmai értekezleten a Békés, Hajdú-Bihar és Csongrád megyei résztvevők előadásokat hallgatnak az ismeretterjesztésnek a nemzetiségi művelődésben betöltött szerepéről, az anyanyelvű ismeretterjesztés feladatairól.